

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-3\(117\)-20-25](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-3(117)-20-25)

УДК 373.5.091.33-027.22:[688.721.3:745.54:599.723.2:75.05](477.83-21Явор)

Ніна Олександрівна Смірнова,

заступник директора з виховної роботи, учитель образотворчого мистецтва, Дробівський ліцей Дробівської селищної ради Золотоніського району, Черкаська область, Україна, ninaoleksandrivna96@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-0475-1428>

ВИГОТОВЛЕННЯ УЧНЯМИ ПАПЕРОВОЇ ІГРАШКИ З ДЕКОРУВАННЯМ У СТИЛІ ЯВОРІВСЬКОГО РОЗПИСУ

У статті актуалізовано культурне значення яворівського розпису як унікального елемента української народної творчості. Розкрито можливості ознайомлення учнів із технікою яворівського розпису шляхом інтеграції у зміст різних курсів у НУШ. На прикладі майстер-класу, проведеного з учнями 7 класу в межах теми «Дизайн. Народні промисли», автор статті демонструє процес вивчення техніки розпису й надає поетапний практичний опис виготовлення паперової іграшки коника та її декорування у стилі яворівського розпису.

Ключові слова: українські народні промисли, яворівський розпис, яворівська іграшка, іграшка-коник, техніка розпису.

Актуальність теми статті. У сучасному світі, що динамічно змінюється під впливом глобалізації та цифрових технологій, виникає гостра потреба збереження та відродження національних культурних традицій. У цьому контексті українське декоративно-прикладне мистецтво, зокрема яворівський розпис, набуває особливої актуальності. Він є не лише частиною художньої спадщини, а й унікальним джерелом автентичних елементів, колористики та символіки, що мають непересічну цінність для формування національної ідентичності молодого покоління.

Ознайомлення школярів із цією традицією через практичну діяльність, як-от виготовлення чи декорування іграшок, є надзвичайно

ефективним методом навчання. Такий підхід не тільки сприяє розвитку творчої уяви та художнього смаку, а й дозволяє учням глибоко зануритися у світ народної творчості. Завдяки ігровому формату, процес навчання стає захопливим та доступним, що дає змогу дітям через власні виробы відчувати зв'язок із багатовіковою культурною спадщиною свого народу.

Важливо: запропонована тема повністю відповідає вимогам сучасних освітніх реформ, що орієнтовані на компетентнісний підхід. Практична діяльність учнів у цьому напрямі є дієвим інструментом для розвитку мистецьких компетенцій, а також навичок дослідницької та проектної роботи. Отже, звернення до локальних мистецьких традицій збагачує освітній процес і

сприяє вихованню всебічно розвинутої, свідомої та креативної особистості.

Аналіз досліджень. Розуміючи цінність спадщини яворівських майстрів, науковці, майстри декоративного мистецтва Яворівщини, практики освіти організовують заходи з популяризації і навчання молоді цього ремесла, зокрема спеціалізовані конференції з майстер-класами, матеріали яких широко доступні [1].

Значну роль у популяризації народних ремесел відіграють музеї [2; 7], пропонуючи ознайомлення з експонатами різних колекцій, а також заходи, цікаві різним аудиторіям. В Україні дедалі популярнішими стають музеї просто неба (скансен), що виступають як розважальні та культурно-дозвіллові центри, місця зустрічей, відпочинку, театралізованих вистав, осередки популяризації національної культурної спадщини, запрошують глядачів взяти участь у культурно-дозвіллових формах (фестивалі, етношоу, квести, культурно-освітні та культурно-мистецькі проекти, майстер-класи, історичні реконструкції, фольклорно-етнографічні свята, перформанси, театралізації тощо) [7, с. 169]. У межах таких дійств діти мають можливості практично долучитися до декоративного мистецтва, зокрема і до мистецтва яворівських майстрів. Проте це буде тільки перше, в загальних рисах знайомство дітей з цим мистецтвом, а для опанування прийомів яворівського розпису потрібне навчання під керівництвом дорослого досвідченого майстра, вчителя образотворчого мистецтва, керівника гуртка, наприклад.

Для ефективного викладання яворівського розпису вчителю сьогодні необхідно адаптувати традиційні методики до сучасних освітніх стратегій. Методологія повинна бути спрямована на розвиток творчого потенціалу учнів і їхню самореалізацію під час виконання цікавих практичних завдань – виготовлення іграшок і предметів побуту, зокрема. Адже значний педагогічний потенціал яворівського розпису доведений.

Сучасні автори наголошують і на корекційно-педагогічному ефекті використання народної іграшки з метою формування образотворчої компетент-

ності учнів, що особливо важливо для дітей із порушеннями зору – за умови застосування відповідної корекційної методики [4].

Отже, викладання яворівського розпису може успішно відбуватися і в закладах загальної середньої освіти (наприклад, в межах уроків мистецтва), і в позашкільних установах.

У професійно-технічних закладах навчання має бути спрямоване на підготовку майстрів, які використовують і творчо опрацьовують надбання у підготовці фахівців декоративно-ужиткового мистецтва в навчальних закладах України (80-ті роки XX століття – початок XXI століття) [6]. Професійний розвиток майбутніх учителів мистецтва в закладах вищої освіти повинен поєднувати традиційну українську культуру (народні традиції, сакральні символи) з цифровими технологіями. Це означає, що студенти мають навчитися використовувати елементи українського народного мистецтва для створення анімації, 3D-моделей, графічного дизайну, реклами, оформлення сайтів та комп'ютерних ігор [3].

Мета статті: висвітлити особливості ознайомлення учнів з яворівським розписом в умовах освітнього процесу ліцею, розкрити основні елементи яворівського розпису, описати послідовність виготовлення учнями паперової іграшки з декоруванням у стилі яворівського розпису.

Яворівський розпис прославив селище Яворів Львівської області. Тут він сформувався у творчості народних майстрів, які оздоблювали побутові дерев'яні вироби – скрині, таці, мисники,

ложки, хлібниці, ослони, колиски, дитячі іграшки.

Серед інших розписів яворівський виділяється своїми основними рисами. У кольоровій гамі переважають три основні кольори – зелений (символізує листя), червоний (ягоди та плоди) та жовтий (сонце). Допоміжними можуть бути білий, чорний і коричневий (іл. 1).

Майстри декорували численні вироби стилізованими квітами (ружі), гілочками, зображеннями птахів, сонця та коників – усі ці елементи мали глибоке символічне значення. Так, коник вважався оберегом дитинства, радості, сили та руху.

Орнаментальні елементи яворівського розпису умовно поділяються на квіткові, рослинні, зооморфні та геометризовані (іл. 2). Традиційними мотивами є:

- квіточка – коло або зірка, обведені навколо крапками;
- ружа – пелюстки, намальовані без відриву пензля;
- розетка – композиційний центр у вигляді кола;
- сонечко – суцільно зафарбоване коло;
- колко – кілька кіл із червоним і зеленим контурами;
- вербівка – гнучкі стебла з листочками;
- качечка – овальний мотив із квіточкою.

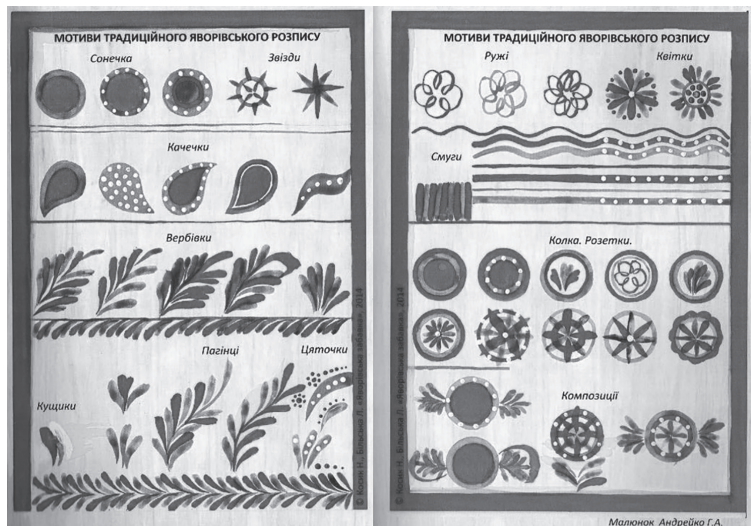
Що стосується техніки виконання, то малюнок виконували вільним пензлем без попереднього нанесення контуру олівцем. Характерною є техніка «вербівки», коли квіти та листя малюють у вигляді вербових гілок.

Найчастіше яворівським розписом прикрашали дерев'яні іграшки (коники, пташки, ляльки). Як зазначає А. Дещук [5], яворівські дерев'яні іграшки кінця XIX–XX ст. мають ключові конструктивні та декоративні особливості, специфіку, яка проявляється в унікальних формах, орнаментальному та колористичному вирішенні. Автор підкреслює і важливу соціокультурну роль яворівської іграшки – вона є не просто предметом, а культурним феноменом, який сформував свій неповторний образ та естетичну виразність.

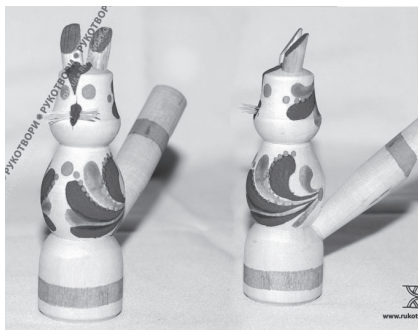
Яворівська дерев'яна іграшка відіграла вагомий роль у розвитку забавкарства України і Європи. Активно розвивався народний промисел з виготовлення іграшок на Яворівщині в останній третині XIX – на початку XX ст. У Яворові навіть виникла Забавкарська школа (кінець XIX ст.), а згодом яворівська іграшка продавалась у Польщі, Німеччині та ін. країнах. Традиції виготовлення передавалися з покоління в покоління майстрів: В. Прийма, С. Тиндик, С. Фірчук, С. Лопачак, С. Горох, В. Айхлер, С. Процик, І. Ліщин, О. Кокоруз та ін. (1950–1970 рр.),

Іл. 1. Приклад автентичного яворівського розпису

Іл. 2. Основні елементи яворівського орнаменту (розроблені Г. Андрейко)

Іл. 3–5. С. Тлустий. Яворівська іграшка

Ю. Прийма й С. Лопчак (початок 90-х рр.), родина Ольги та Василя Логинів, Євген Ференц (2000-ті рр.), О. Сойка, О. Когут (початок ХХІ ст.) [2].

Самобутні іграшки пропонують до уваги українців сучасні майстри Семен Тлустий і Галина Шумило: з осикової деревини, якій здавна приписують силу відганяти усе лихе, яворівські різьбярї створюють справжні дива. Майстерні руки перетворюють її на жваві деркачі, грайливих коників (з візочками чи самостійних), пташок, що махають крильцями, затишні колиски, кумедні лапавки, дзвінкі калатала, мініатюрні дитячі меблі та безліч інших рухомих забавок (іл. 3–5).

Майстри Остап Сойка і Оксана Когут активно популяризують яворівську іграшку в Україні і світі. Приклади яворівської іграшки цих майстрів див.: на іл. 6–8 та на с. 1, 4 обкладинки).

Відомою майстринею яворівського розпису є Н. Дюг, яка черпає натхнен-

Іл. 6–8. О. Сойка і О. Когут. Яворівська іграшка

ня з локальної традиції яворівського розпису – і з декорування розписних скринь, і з розпису дитячих іграшок. У роботах художниці чітко простежуються дві тенденції: вона зберігає зв'язок із народними традиціями, але водночас упроваджує новаторство в техніці, матеріалах (використання акрилових фарб на склі та тканині) і стилістиці [9].

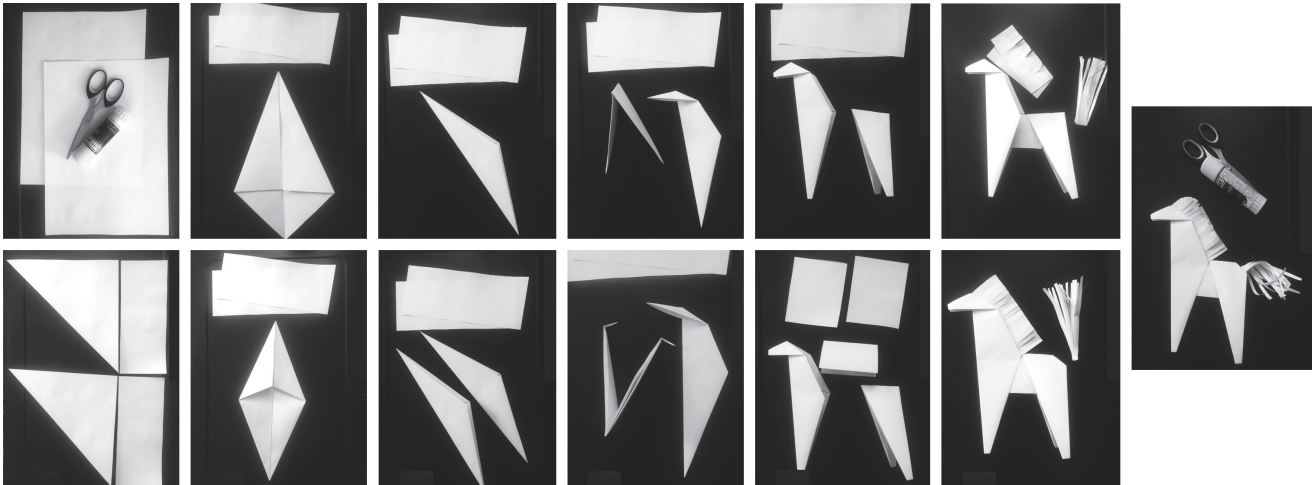
Як зазначено вище, яворівський розпис має значний педагогічний потенціал. Уявлення про яворівський розпис сучасні учні ЗЗСО отримують з підручників у контексті вивчення тем, присвячених народним традиціям, але водночас упроваджує новаторство в техніці, матеріалах (використання акрилових фарб на склі та тканині) і стилістиці [9].

Як зазначено вище, яворівський розпис має значний педагогічний потенціал. Уявлення про яворівський розпис сучасні учні ЗЗСО отримують з підручників у контексті вивчення тем, присвячених народним традиціям, але водночас упроваджує новаторство в техніці, матеріалах (використання акрилових фарб на склі та тканині) і стилістиці [9].

Як зазначено вище, яворівський розпис має значний педагогічний потенціал. Уявлення про яворівський розпис сучасні учні ЗЗСО отримують з підручників у контексті вивчення тем, присвячених народним традиціям, але водночас упроваджує новаторство в техніці, матеріалах (використання акрилових фарб на склі та тканині) і стилістиці [9].

Натомість у НУШ є можливість інтегрування яворівського розпису в теми, пов'язані з дизайном, культурною спадщиною, декоративним мистецтвом та STEM. Це сприятиме реалізації міжпредметних зв'язків, зокрема з літературним читанням, історією, етикою та трудовим навчанням. Отже, творчий вчитель зможе розгорнути ознайомлення учнів з яворівським розписом та поглибити цей процес у межах різних варіантів у взаємодії з колегами. Техніку малювання елементів розпису опрацьовуємо вже з учнями 2–4 класів (як підготовчий етап) та поглиблюємо у наступних класах. У початковій школі це подаємо в простих вправах, які згодом перетворюються на орнаментальні композиції. В основній школі – завдання ускладнюються.

Наведемо приклад майстер-класу, проведеного з учнями 7 класу в межах теми «Дизайн. Народні промисли» (інтегрований курс «Мистецтво»).

Іл. 9. Виготовлення паперової іграшки коника

Майстер-клас зі створення іграшки «коник» та декорування її яворівським розписом

1) *Теоретичний етап.* Спочатку актуалізуємо знання учнями характерних рис яворівського розпису.

2) *Підготовчий етап.* Розглядаємо основні елементи орнаменту – «кривулька», «зірочка», «ружа» та «листочок», а також особливу колірну гаму, де домінують зелений, червоний та жовтий кольори.

3) *Практичний етап.* Виготовлення основи, робота з папером. Учні виготовили фігурку коника в техніці оригамі (за моделлю Анни Воронки) (див. покрокову візуальну інструкцію виготовлення іграшки коника з паперу – іл. 9).

Цей етап сприяв розвитку навичок роботи з папером.

4) *Практично-творчий етап* – декорування виробу. Спочатку учні зробили ескіз – попередній малюнок олівцем, не забуваючи про симетричне компонування, яскраві елементи. Далі відбувалося безпосереднє нанесення розпису, використовуючи пензлі, гуашеві фарби. Техніка малювання, характерна для яворівського розпису, дозволила учням проявити креативність і відійти від суворих правил, що зробило процес більш захопливим.

5) *Рефлексійний етап.* Обговорення учнями створених композицій і символів, аналіз використаних елементів. Результатом майстер-класу стало не лише створення унікальних іграшок, а й

глибоке занурення учнів у світ української культури. Робота дозволила їм відчути себе частиною великої історії, усвідомити цінність народних традицій.

Описаний вище майстер-клас був презентований учасникам Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Образотворче мистецтво», де авторка здобула 3 місце (іл. 10–12). Ґрунтовніше про конкурс і його висновки див. у статті Г. Сотської [8].

Сучасним учням буде цікава інформація про те, як сьогодні розвивається яворівський розпис. Слід донести, що цей культурний феномен не втратив ак-

туальності, активно вивчається і популяризується. Так, у селищі Івано-Франкове на Львівщині діє Музей яворівської іграшки, де представлено понад 200 експонатів, зразки розписів та інструментів, проводяться майстер-класи для дітей і дорослих.

Також реалізуються культурні гранти та проєкти, спрямовані на популяризацію народного мистецтва. Зокрема, підтримку надають Український культурний фонд, локальні ініціативи ЛОДА, громадські платформи «Збережи традицію». У 2021–2024 рр. діяли проєкти цифрової каталогізації яворівських зразків.

Із 2023 року в межах платформи «Всеосвіта» та «Освіторія» активно з'являються відеоуроки, онлайн-майстерки й інструктивні матеріали, що популяризують яворівський розпис серед педагогів. Особливої уваги заслуговує участь народних майстрів у програмі

Іл. 10. Майстер-клас з виготовлення іграшки та її декорування в стилі яворівського розпису

Іл. 11. Творчий процес

Іл. 12. Результати майстер-класу: учасники Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2024» в номінації «Образотворче мистецтво» з виготовленими іграшками

«Мандруй Україною», де розпис демонструється як один із туристичних брендів Яворівщини. Завдяки цифровим технологіям традиційне мистецтво поступово інтегрується в освітнє середовище, не втрачаючи при цьому своєї ідентичності.

Висновки. Яворівський розпис – це не просто декоративна традиція, а засіб передачі культурної пам'яті. Його інтеграція в шкільну мистецьку освіту дозволяє не лише зберегти спадщину, а й розвивати естетичну культуру молодого покоління. Особливо ефективним є поєднання розпису з практичним завданням – створенням іграшки-коника, що має високий потенціал в освітньому процесі.

Поєднання теоретичної, історичної і практичної частин у процесі ознайомлення з яворівським розписом сприяє формуванню у школярів глибшого розуміння національного мистецтва, розвитку художнього мислення, уяви та ціннісного ставлення до культурної спадщини. Використання яворівського розпису в навчанні варто розглядати не лише як педагогічний прийом, а як стратегічний крок у формуванні громадянської ідентичності та національної свідомості.

Представлений матеріал може бути корисним для вчителів закладів позашкільної освіти, керівників гуртків

декоративно-прикладного мистецтва, а також для інтеграції в міжпредметні STEAM-проекти.

Перспектива подальшого розвитку теми полягає в дослідженні творчої діяльності сучасних майстринь Яворівщини, адаптуючи традиції розпису до нових форм – інтер'єрного декору, автоської іграшки, елементів дизайну.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Вікова спадщина традиційних художніх ремесел Яворівщини: матеріали науково-практичної конференції (31 травня – 1 червня 2016 р., с. Івано-Франкове Львів. обл.) / [укл.: Л. В. Сліпчинин, В. Б. Гузюк]; НМЦ ПТО у Льв. обл., ДНЗ «ХПТУ ім. Й. П. Станька». Івано-Франкове, 2016. 80 с.
2. Виставка «Яворівська іграшка». Музей Івана Гончара. URL: <https://old.honchar.org.ua/events/vidkryttya-vystavky-yavorivska-ihrashkata-prezentatsiya-zabavkarsko-ho-proektu-oksanykohut-i-ostapa-sojky-hrajsya/>
3. Гриньова В. М., Паньок Т. В. Етнодизайн та модерна траєкторія професійної підготовки майбутнього вчителя мистецьких дисциплін в умовах диджиталізації суспільства. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голова, ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2021. Вип. 74. Т. 2. С. 146–150.
4. Дашковська А. В. Корекційна спрямованість формування образотворчої компетентності у молодших учнів зі зменшеним зором засобом народної іграшки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 – Корекційна педагогіка. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ, 2020 р. 204 с.
5. Дещук А. Яворівська дерев'яна іграшка кінця XIX–XX ст.: конструктивні особливості та орнаментальні мотиви. Львів : ЛНАМ, 2020. С. 138–145.

6. Майструк Н. М. Підготовка фахівців декоративно-ужиткового мистецтва в навчальних закладах України (80-і роки XX століття – початок XXI століття) : дис. ... д-ра. філософ. : 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Полтава, 2024. 229 с.

7. Позняк А. Скansen як тип культурно-дозвілєвих об'єктів України: дис. ... д-ра. філософ. : 034 – Культурологія, галузь знань 03 – Гуманітарні науки. Київ, 2024. 210 с.

8. Сотська Г. І. Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2024» у номінації «Образотворче мистецтво: здобутки, інновації, перспективи». *Мистецтво та освіта*, 2024, (4(114)), 2–7. DOI: [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4\(114\)-2-7](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4(114)-2-7)

9. Шпак О. Традиційний розпис Яворівщини як джерело творчих інспірацій Наталії Дюг. *Народознавчі зошити*. 2018. № 2. С. 494 – 501.

References

1. Slipchynshyn, L. V., & Huziuk, V. B. (2016). *Vikova spadshchyna tradytsiinykh khudozhnykh remesel Yavorivshchyny* [The age-old heritage of traditional artistic crafts of Yavoriv region]: Conference Proceedings (May 31 – June 1, 2016, Ivano-Frankove, Lvivskiy Region). Ivano-Frankove: KhPTU im. Y.P. Stanka.
2. Ivan Honchar Museum. (n.d.). *Vystavka «yavorivska ihrashka»*. Retrieved from [Exhibition "Yavorivskaya Ihrashka"]. <https://old.honchar.org.ua/events/vidkryttya-vystavky-yavorivska-ihrashkata-prezentatsiya-zabavkarsko-ho-proektu-oksanykohut-i-ostapa-sojky-hrajsya/>
3. Hrynova, V. M., & Panok, T. V. (2021). *Etnodyzain ta moderna traektoriia profesinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia mystetskykh dystsyplyn v umovakh dydzhytalizatsii suspilstva* [Ethno-design and modern trajectory professional training of future teachers of art disciplines in the conditions of digitalization of society]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 74(2), 146–150.
4. Dashkovska, A. V. (2020). *Korektsiina spriamovanist formuvannia obrazotvorchoi kompetentnosti u molodshykh uchniv zi znyzhenym zorum zasobom narodnoi ihrashky* [Correctional orientation of the formation of visual competence in younger students with reduced vision using folk toys] (PhD dissertation, Kyiv).
5. Deshchuk, A. (2020). *Yavorivska dereviana ihrashka kintsia XIX – XX stolittia: konstruktivni osoblyvosti ta ornamentalni motyvy* [Yavoriv wooden toy of the late XIX – the early XX centuries: constructive features and ornamental motifs] (pp. 138–145). Lviv: LNAM.
6. Maistrak, N. M. (2024). *Pidhotovka fakhivtsiv dekorativno-uzhytkovoho mystetstva v navchalnykh zakladakh Ukrainy (80-i roky XX stolittia – pochatok XXI stolittia)* [Training of specialists in decorative and applied arts in educational institutions of Ukraine] (PhD dissertation, Poltava).
7. Pozniak, A. (2024). *Skansen yak typ kulturno-dozvillievnykh obiektiv Ukrainy* [Skansen as a type of cultural and leisure facilities in Ukraine] (PhD dissertation, Kyiv).
8. Sotska, H. I. (2024). *Vseukrainsky konkurs «Uchytel roku – 2024» u nominatsii «Obrazotvorche mystetstvo: zdotuky, innovatsii, perspektyvy»* [All-Ukrainian competition "Teacher of the year – 2024"

in the nomination "Fine Arts": achievements, innovations, prospects". *Mystetstvo ta Osvita [Art and Education]*, 4(114), 2–7. [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4\(114\)-2-7](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2024-4(114)-2-7)

9. Shpak, O. (2018). *Tradytiiniyi rozpyas Yavorivshchyny yak dzherelo tvorchykh inspiratsii Natalii Diuh [Traditional Painting of Yavoriv Region as a Source of Creative Inspirations of Natalia Diug]*. *Narodoznavchi zoshyty*, 2, 494–501.

Nina Oleksandrivna Smirnova, Deputy Director for Educational Work, Fine Arts Teacher, Drabiv Lyceum of Drabiv Village Council, Zolotonosha District, Cherkasy Region, Ukraine, ninaoleksandrivna96@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-0475-1428>.

Making a paper toy decorated in the style of the Yavoriv painting by students

The article highlights the current issue of preserving and popularizing the Yavoriv painting, a unique phenomenon in Ukrainian folk art. The author emphasizes that the cultural and aesthetic significance of this art lies in the special technique and symbolism. The author discusses the potential integration of Yavoriv painting elements into the educational process of the New Ukrainian School. This is proposed to be implemented not only within the framework of art lessons but also through interdisciplinary connections with history, the Ukrainian language, and literature, which enables the formation of a holistic understanding of cultural heritage.

The key point in the article is a practical description of the master class held with 7th-grade students within the framework of the topic "Design. Folk Crafts". The lesson aimed to familiarize schoolchildren with the features of Yavoriv painting, including its colour scheme and motifs. Using the example of making a paper toy "horse", the author demonstrates how theory and practice can be effectively combined.

The gradual description of the master class includes the following stages of work: 1) theoretical: first, students were given a brief introduction to the history and characteristic features of Yavoriv painting. 2) preparatory, during which the main elements of the ornament were considered, as well as a special colour scheme. 3) practical, which involved making the base: students started working with paper. Using templates, they cut out a horse figure as a basis for further decoration. This stage contributed to the development of skills in working with materials and tools. 4) creative and practical: students decorated the product to recreate traditional elements of the painting. 5) reflective: discussion of the compositions and symbols created by the students, analysis of the elements used.

The author emphasizes that the free drawing technique, which is typical of Yavoriv painting, allowed students to express their creativity, making the process more engaging. The result of the master class was the immersion of students in the world of Ukrainian culture, providing them with the opportunity to feel part of a rich history and to appreciate the value of folk traditions.

Keywords: Ukrainian folk crafts, Yavoriv painting, Yavoriv toy, horse toy, painting technique.

Стаття надійшла до редакції 30.05.2025 р.

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-3\(117\)-25-33](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-3(117)-25-33)

УДК 373.5.016:7]:37.091.31-026.12-024.63:791:004.9

Людмила Михайлівна Масол,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, редактор ТОВ «Видавничий дім "Освіта"», lmamol@ukr.net, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5847-3500>

Діана Сергіївна Цвіркун,

асистент кафедри образотворчого мистецтва і архітектурної графіки Київського національного університету будівництва і архітектури, м. Київ, Україна, tsvirkundiana05@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-6792-8167>

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ФОРМАТІ ВІДЕОРОЛИКУ

У статті представлено методику організації художньо-творчої діяльності учнів у форматі майстер-класів (відеороликів) до уроків інтегрованого курсу «Мистецтво» у 8 класі в контексті вивчення стилів мистецтва. Методика розроблена на засадах компетентнісного підходу і з урахуванням принципу варіативності практичних завдань. Визначено й охарактеризовано структурні елементи відеоролика як інформаційно-методичного інструмента організації практикумів. Розроблені відео включають цільовий (передбачає пояснення ідеї, варіантів виконання завдання, також актуалізацію знань учнів і мотивацію), діяльнісний (покликаний розкрити послідовність реалізації ідеї відповідно до обраної художньої техніки), рефлексивний (презентація роботи й оцінювання результатів). Стаття проілюстрована прикладами художньо-творчих завдань з інтерактивного електронного додатку до підручника з інтегрованого курсу «Мистецтво» для 8 класу авторки Л. М. Масол.

Ключові слова: методика навчання образотворчого мистецтва, практикум, інтерактивний електронний додаток до підручника, відеоролик, варіативні завдання.

Опанування образотворчого мистецтва неможливе без залучення учнів до практичної діяльності для усвідомленого засвоєння навчальної інформації та її прикладного використання з орієнтацією на соціокультурні запити й потреби особистості. Тому методика організації

художньо-творчої діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» ґрунтується на засадах компетентнісного підходу і з урахуванням принципу варіативності як важливого чинника стимулювання креативного потенціалу особистості й врахування інтересів і можливостей здобувачів освіти.